

Felújított nagyszótár

● Budapest (MTI)
Az Akadémiai Kiadó Rt. klasszikus nagyszótár sorozatának első darabjaként napvilágot látott a felújított és modernizált angol-magyar, illetőleg magyar-angol nagyszótár.

Sós Péter János, az Akadémiai Kiadó ügyvezető igazgatója elmondta: az alapításának 170. évfordulóját idén ünneplő kiadó több százmillió forintos beruházással hozta létre a világszínvonalú számítógépes „szócikk-műhelyt”. Az Ország László féle magyar-angol nagyszótár 1953-ban, az angol-magyar pedig 1960-ban látott napvilágot, s a legutóbbi felfrissítése óta is több mint húsz esztendő telt el – mondta a kiadó vezetője. Az angol-magyar szótár szerzői Ország László – Magay Tamás, míg a magyar-angol változat Ország László – Futász Dezső – Kövecses Zoltán nevéhez fűződik.

Az új szócikk gyűjtemény hatvan nagyobb szakterületet ölel fel. Ezek sorában szere-

pelnek például az informatikai, a banki, a tőzsdei, a marketing-, a média, a katonai szaknyelv, valamint az európai uniós jogi kifejezések is. A kiadványokat a megújult tartalom mellett a keresést megkönnyítő, formátumban vehetik kézbe az olvasók. A professzionális nagyszótárak ára kötetenként 11 ezer forint.

Érdekességként elhangzott: a gyomai Kner Nyomdában készült 1583 oldalszámú magyar-angol kötet mintegy 2,5 kilogramm, míg az 1779 oldalt tartalmazó angol-magyar nagyszótár 2,7 kilót nyom a mérlegen. A kiadó vezetője elmondta, hogy a meghirdetett előjegyzési időszakban több ezer példány gazdára talált. Felhívta a figyelmet, hogy kedvezményben részesülhetnek tanintézmények, nyelviskolák, könyvtárak meghatározott példányszám megvásárlásával. A tervek szerint októberben kerül a boltokba a német-magyar és a magyar-német nagyszótár, majd novemberben a francia-magyar, magyar-francia nagyszótár.

● Kisebbségekről a nyári egyetemen

Kiegyenesedett idő

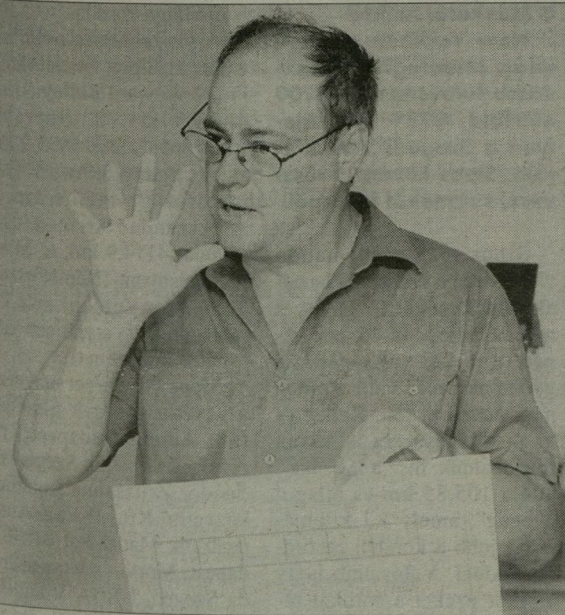
Az Értelmiség '98 nyári egyetem utolsó napján különböző szekciókban üléseztek a résztvevők. Az etnikai kisebbségi szekcióban Csepeli György szociálpolitikus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanácskezelő egyetemi tanára tájékoztatta az érdeklődőket az Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány programjáról és munkájáról.

Csepeli György – aki több mint húsz esztendeje kutatja a nemzeti identitást – elmondta: a januárban létrejött közalapítvány elsődleges feladata, hogy a kelet-közép-európai országokban végezzen felméréseket a nemzeti öazonosságra vonatkozóan. Bár az év elején alakultak meg, már beindítottak egy projektet, amelynek eredményeit várhatóan szeptemberben publikálják majd a Kritika című folyóiratban. A projekt keretében huszonkét európai országban vizsgálták a nemzeti identitást. Csepeli György hangsúlyozta: a közalapítvány nem csupán adatokat akar közölni, de feladatának tekinti a kutatás és cselekvés integrálását. Ennek egyetlen célja van: az

értelmiségi elit befolyásolása. A neves szociálpolitikológus tapasztalata szerint az Európához való visszatérés, illetve csatlakozás a magyarok számára nem jogi, hanem inkább lelki aktus, amelynek súlyponti része a kisebbségi kérdés. Az idő, amely korábban cirkuláris volt, hiszen egy-egy korszak pártkongresszustól pártkongresszusig tartott, most lineárisra vált. Új dimenziók nyíltak, s ez nagy segítségünkre van a kérdés megoldásában.

Csepeli felhívta arra a figyelmet, hogy a hagyományos nemzeti kisebbségek mellett megjelentek azok az új kisebbségek, amelyeknek az asszimilációs hajlandóságuk rendkívül kicsi. Ilyenek az örmények, kínaiak és vietnamiak. Az ázsiai közösségek diaszpórában maradnak, s nem asszimilálódnak úgy, mint a németek, szlovákok vagy horvátok. Csepeli György előadása végén elmondta: a közalapítvány által működtetett Európai Összehasonlító Kutatások Intézete, amelynek pályázat útján most keresik a vezetőjét, nagy hangsúlyt fektet majd a monitorozásra, illetve a kisebbségek iskolarendszerének feltérképezésére.

Sz. C. Sz.

Csepeli György szerint az Európába való visszatérés inkább lelki, mintsem jogi aktus. (Fotó: Miskolczy Róbert)

● Albérlet-közvetítés, diákoknak Számítógéppel - gyorsabban

A SZOTE egyik kollégiuma. Olcsóbb, mint az albérlet. (Fotó: Schmidt Andrea)

Néhány napja – a pótló jelöléseket kivéve – a továbbtanulni kívánó középiskolások már tudják, hogy bejutottak-e valamelyik felsőoktatási intézménybe. Az eredmények megjelenése előtti feszültséggel teli várakozást követően a sikeresen felvételiző diákok már azon gondolkodnak, milyen szállást keressenek maguknak egyetemre vagy főiskolai tanulmányaik idejére. A kollégiumi férőhelyek kevés száma miatt sokan eleve albérlet után néznek.

A Szegeden albérletet kereső diákok gyakran nem egyedül, hanem szüleikkel veszik nyakukba a várost, hiszen egy lehetőleg minden tekintetben megfelelő szálláshely kiválasztása nem egyszerű feladat: nem minden olyan, mint amilyennek elsőre látszik. Albérleti lehetőségeket számos helyen lehet találni: a városban és a felsőoktatási intézményekben elhelyezett hirdetőtáblákon, különböző újságokban. Van azonban ezeknél egy-

szerűbb és gyorsabb módszer is. Az Universitas-Szeged Közhatalmú Társaság számítógépes albérlet-közvetítést mindenki igénybe veheti, akit felvettek valamelyik szegedi felsőoktatási intézménybe. A József Attila Tudományegyetem, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói önkormányzatainak együttműködésében megvalósuló szolgáltatás augusztus másodikától indul az Universitas Kht. információs központjában, a tanárképző főiskola alagsorában. – Ez az albérlet-közvetítés már évek óta működik, és egyre többen veszik igénybe – mondja a társaság nemrég kinevezett ügyvezetője, Csaba Attila. Terveik szerint legalább öthat számítógépen böngészhetnek az érdeklődők a szálláshelyek után, kiválogatva a nekik legmegfelelőbbeket. A kiadható albérleteket az elmúlt hetekben a postaládákba eljuttatott szórólapok beküldésével, vagy telefonon jelenthetik be a lakástulajdonosok, illetve a főbérlet. Az adatokat számítógépre viszik. Ezekből sok

minden kiderül egy-egy szálláshelyről: van-e főbérlet, kik jelentkezhetnek, milyen a lakás felszereltsége, mikor lehet beköltözni, mennyit kell érte fizetni, hogyan lehet odajutni.

A szolgáltatást igénybe vevő diákoknak csupán azt kell beütniük a számítógépbe, hogy milyen elvárásaik vannak az albérlettel kapcsolatban. A gép az igényeknek megfelelő listát állít össze. Ebből egy diák egyszerre legfeljebb tíz címet vihet magával, egyenként harminc forintért. Ezen felül fizetnie kell ötszáz forintot annak biztosítékaként, hogy visszajelzi, ha elfoglalta valamelyik albérletet. Ebben az esetben visszakapja az ötszáz forintot. Tavaly közel ezer cím szerepelt az adatbázisban, ezek között voltak egy, de akár hét főt befogadó albérletek is. A legjellemzőbbek a két-három diáknak helyet biztosító lakások. Ezzel számolva mintegy két-három ezer diák elszállásolását tudták így megoldani. Csaba Attila idén is legalább ekkora kínálatra számít.

Az albérleti helyek száma az utóbbi években növeke-

dett. A legtöbb kiadó szoba a Csillag téren és környékén, a Budapesti körút mentén és Tarjánban található, de vannak belvárosi címek is. Nemcsak az albérletek száma, de azok ára is évről évre növekszik. Hat esztendővel ezelőtt háromezer forintért is lehetett szálláshoz jutni, ma a hétezer forint plusz rezszi olcsónak számít, a felső határ pedig a csillagos ég – a lakás minőségétől függően. Az Universitas Kht. ügyvezetője szerint idén rezsivel együtt átlagosan 10-12 ezer forintért tudnak albérletet közvetíteni. Ez az átlagos ár két évvel ezelőtt nyolcezer forint volt. Csaba Attila a szállást keresőknek azt tanácsolja, hogy panellakásban ajánlatos rezszi nélküli, állandó havi összeggel megállapodni, mert a rezszi ott mindig legalább kétszer annyi, mint a téglalapítvány házakban. Ez utóbbiakban pedig érdemes rezszi nélküli albérleti díjban megegyezni, és a pluszköltségeket azon felül fizetni. A tapasztalatok szerint a rezszi nem tartalmazza a telefonbeszélgetés díját, arról külön állapodnak meg.

Hegedűs Szabolcs

Kollégiumba kevesen jutnak

Kollégiumban ma is jóval olcsóbb a szállás, mint albérletben. A szegedi felsőoktatási intézmények diákszállásain azonban az összes hallgatóhoz viszonyítva kevés a férőhelyek száma.

A SZOTE öt kollégiumában – Apáthy István, Béke utcai, Madzsar József, Semmelweis Ignác és id. Jancsó Miklós – összesen 940 hely található. A felsőéves hallgatók a bejutásnál általában előnyt élveznek, a közülük jelentkezők mintegy 90 százalékat tudják elhelyezni. Ezzel szemben a kollégiumba jelentkező első éveseknek mindössze 40 százaléka kap helyet. A JATE-nak hat kollégiuma van – Károlyi Mihály, Móra Ferenc, Herman Ottó, Eötvös, Öthalmi, és a Fürj utcai –, mintegy 1300

hely. Ez 168-cal több a tavalyinál, az új szálláshelyeket az Öthalmi kollégiumban alakították ki. A kollégiumokban a nappali tagozatos diákok közel 20 százalékát tudják elhelyezni. A legtöbb hallgató, 840 fő a Károlyi kollégiumban lakik, a legkevésbé, 54-en az Eötvösben kapnak helyet. A tanárképző főiskola hallgatóit a Teleki Blanka és a Károlyi kollégiumokban, valamint a MÁV diákothozban helyezik el, a közel 2700 diákból 400-500 főnek tudnak szállást biztosítani. A SZÉF kollégiumába 300 diákot tudnak felvenni, két év alatt 30 helyet bővült a kapacitás. Szeptemberben 780 hallgatóra, ezen belül 540 vidékire számítnak, akiknek tehát 55 százalékat tudják elszállásolni. Az elsősök bekerülési aránya létszámukhoz viszo-

nyítva magasabb, mint a felsőbb éveseké.

A bejutás feltétele minden intézményben a szociális helyzet (egy főre eső jövedelem, az eltartott testvérek száma) és a felsőéveseknél a tanulmányi eredmény, illetve bizonyos helyeken az első évesek felvételi eredményét is figyelembe veszik. A SZOTE-n és a SZÉF-en a feltételek között első helyen a szociális helyzet áll, a többi intézményben egyformán esik a lathat az előbbi feltétel és a tanulmányi eredmény. A jelentkezők felvételéről általában a kollégiumi bizottságok döntenek, amelyekben jórészt hallgatók foglalnak helyet, fellebbezni egy magasabb szintű testülethez lehet. A kollégiumi díjak a SZOTE-n, a JATE-n és a SZÉF-en egységesen 500 forinttal növekednek

szeptembertől, a tanárképzőn januárban volt emelés. Az orvostanhallgatók és a tanárképzősök fizetnek a legkevesebbet a kollégiumért: 2950 forintot, kivéve az Apáthy, ahol 3200 forint a havi díj. A tanárképző főiskolásoknak egységesen 3000 forintot kell fizetniük. A SZÉF kollégiumában egy hónapban 3500 forintért lakhatnak a diákok, amit meg kell tölteniük 200-300 forint egyéb célokra fordítandó összeggel. A legtöbbet a JATE újszegedi diákszállásai kerülnek: 4000 forint egy hónapban, a belvárosi kollégiumokban pedig 3500, az öthalmiban 3300 a szállásdíj, amit mindenütt kiegészít 500 forint szolgáltatási átalány, például a számítógépek és a fénymásoló használatáért.

H. Sz.

Felülvizsgálják a NAT-ot

● Tokaj (MTI)
A nemzeti alaptanterv alkalmazása az új iskolarendszerrel kapcsolatban számos problémát vet fel, ezért az Oktatási Minisztérium mindenféleképpen felülvizsgálja – jelentette be Pokorni Zoltán, a tárca vezetője egy tokaji, sajtótájékoztatóval egybekötött fórumon.

Az oktatási miniszter az egyetemisták és főiskolások huszonharmadik országos tanácskai találkozásán kereste fel a táborban jelenlévő, illetve a programok iránt érdeklődő csaknem tízezer huszonévest. Pokorni hangsúlyozta: szeptemberben mindenféleképpen életbelép a NAT, felülvizsgálatával azonban csak októberre, novemberre készül el a tárca, az esetleges változtatásokat pedig ezt követően terjesztik a Parlament elé.

A nemzeti alaptantervvel kapcsolatban a miniszter kifogásolta, hogy annak értelmében – a hat osztályos általános iskolák megjelenésével – a korábbi 14 éves korhatárral szemben a 12 éves gyerekeknek is nyilatkozniuk kell pályaválasztási terveikről. Úgy vélte: számos kérdést újra kell gondolni, például a tankötelezettség kiterjesztését 18 éves korhatárig. A miniszter szövegezt arról is, hogy a felsőfokú iskolák nem készültek fel az eltérő iskolarendszerben dolgozók felkészítésére. Az új diákigazolványokkal kapcsolatban Pokorni Zoltán elmondta: az október eleji bevezetés vélhetően csúszik, ezért a következő tanév első felében a régi diákigazolványokat is használhatják a fiatalok, az új okmányokat pedig várhatóan januárban kapják meg.

Diáksziget

● Budapest (MTI)
Az idén nagyobb hatósági felügyelet és szigorúbb feltételek betartása mellett rendezik meg augusztus 5-12. között a Diáksziget elnevezésű ifjúsági fesztivált – jelentették be egy budapesti sajtótájékoztatón.

A korábbiaknál komolyabb ellenőrzésre a főpolgármester, a III. kerületi önkormányzat valamint a Sziget Kulturális Szervező Iroda Kft között áprilisban kötött megállapodás alapján nyílik lehetőség. A Diáksziget rendezvényeit a rendőri erők nagyobb bevonásával bonyolítják le – mondta a III. kerületi rendőrkapitánya, Bökönyi István. Annak érdekében, hogy visszaszorítsák, vagy legalábbis csökkentsék annak esélyét, hogy a kábítószer bejusson a szigetre, szigorúbb ellenőrzést vezetnek be. Amellett, hogy a már megszokott ellenőrzési pontokon – például a híd felőli bejáratnál – kábítószerkereső kutyákkal teljesítenek szolgálatot a rendőrök, a sziget területén is elhelyeznek egy törzset, tolmácsok bevonásával – tette hozzá Bökönyi István.

A szervező iroda vezetője, Gerendai Károly elmondta: a jegyelővételek alapján legalább a tavalyival azonos érdeklődésre lehet számítani, ami megközelítőleg 300 ezer hazai és külföldi látogatót jelent. A Diáksziget programjai közül az éjszakai, azaz a tízenegy óra utáni, hangosítást igénylő koncerteket hangszigetelt sátrakban tartják. Ez a beruházás 18 millió forintos többletköltséget rótt a szervezőkre. A több mint 800 idei program közönség nélküli főpróbáját augusztus 3-án tartják.